

RSMH:s förbundsordförande:

Så kan en ny bra psykiatireform se ut

Vi i **Riksförbundet för Social och Mental Hälsa**, RSMH, har sedan 1967 kämpat för att personer med psykisk ohälsa ska få ett bra liv. När slutenvårdsplatserna började minska på 1980-talet märkte vi att människor som skrevs ut från mentalsjukhusen ofta hamnade i ensamhet och misär. Därför började vi kämpa för att samhället skulle ge bättre stöd. Vi hade kampanjer såsom »Vägen tillbaka« och regelbundna möten med Socialstyrelsens ledning.

Påverkansarbetet ledde till att staten började utreda situationen. Vi nämns i psykiatriutredningens rapporter och flera positiva exempel tas upp, bland annat Enskede Skarpnäcks psykiatriska sektor. Där drev psykiatern och vår medlem Filipe Costa en fantastisk verksamhet med bra stöd i hemmen och i arbete så att människor kunde återhämta sig.

När den slutgiltiga psykiatireformen klubbades 1995 var dessvärre inte alla våra krav med. Det mest tragiska som hänt är att våra grupper inte klassades som LSS. Det skulle ha underlättat för många med psykisk ohälsa. Men det ansågs bli för dyrt.

Det är också oklart om skatteväxlingen gick rätt till överallt. Tanken var ju att psykiatrin skulle föra över pengar till kommunerna, men miljonerna från till exempel Södra Stockholms sjukvårdsområde försvann från socialpsykiatrin när de landade hos kommunen.

Psykiatireformen fungerade bäst i mellanstora kommuner, visar uppföljningar. Stora kommuner hade fortsatt problem med samordning, och små kommuner hade för lite kompetens.

Men psykiatireformen var framsynt och det är fortfarande en pågående process. Dessvärre är idag en del människor nästan lika isolerade som innan.

»Men psykiatireformen var framsynt och det är fortfarande en pågående process.«

Därför behövs en ny psykiatireform 2.0. Jag anser att den behöver innehålla detta:

- **Rätten till ett eget hem**

Först när du har ett tryggt hem är det möjligt att återhämta sig och även få bra behandling. Därför måste fler billiga hyresrätter byggas och människor med psykisk ohälsa eller missbruk ska ha rätt till »Bostad först«. Det innebär att du inte måste vara psykiskt stabil eller drogfri för att få ett förstahandskontrakt.

- **Utökad socialpsykiatri**

Boendestödjarna behöver få högre status och mer utbildning, och stödet ska alltid anpassas efter individens behov. Fler och bättre mötesplatser och sysselsättningar behöver skapas. ACT-team måste införas i alla kommuner. Det är ett team med personal från vården, kommunen och personer med egen erfarenhet som är uppsökande och tillgängliga.

- **Bättre stöd i arbete och sysselsättning**

Många människor med långvarig psykisk ohälsa kan arbeta om de får rätt stöd. Fler måste få tillgång till IFS (se sidan 20). Försäkringskassan måste sluta jaga människor och i stället ta sitt ansvar för att samordna rehabiliteringen så att våra grupper har chans att återhämta sig och få en bättre ekonomi.

/ Barbro Hejdenberg Ronsten,
förbundsordförande RSMH.